

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN

DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

TWEDE UITGAVE.

Bij deze Courant wordt gratis aan de geabonneerden verzonden: Kort Verslag van de Handelingen der Staten Generaal en der Provinciale Staten van Groningen.

NIEUWSTIJNDINGEN.

ITALIE.

De berichten uit Italië zijn dit maal belangrijker, dan zij in langen tijd geweest zijn.

Een brief uit Turin bevat eene tijding, welke men wel reeds sedert geruimen tijd voorzagt, maar welke tot dusverre door geen Italiaansch dagblad werd bevestigd, te weten dat de graaf Camille de Cavour, een van de uitstekendste en meest geachte staatsmannen in Piëmont, in het ministerie is gekomen. — De tweede gewichtige tijding, welke deze zelfde brief bevat, is, dat de Toskaansche regering de stad Livorno aan Oostenrijk overlaat, en die stad aldus geheel onder het krijgsgezag stelt. Voortaan zal het geheele garnizoen van Livorno alleen uit Oostenrijksche regimenten bestaan. Dit schijnt het noodzakelijk gevolg te zijn van het heilloos regeringstelsel, dat het Toskaansche bewind omhelsd heeft. Buitendien meldt men, dat de gonfalonieri van Bagno en Ripoli in hunne functiën vervangen zijn, omdat zij het gedrag van den gonfaloniere van Florence nagevolgd hebben, die, zoo als men weet, tegen de jongste besluiten van den Groothertog geïnteresseerd heeft. Op deze wijze schijnt de regering te antwoorden op de verzoeken der gemeentebesturen ter gunste van de constitutie. Overigens bevat het officiële blad van Toskane van den 3den Oct. eene circulaire van den ministerraad aan de gouverneurs der provincieën, welke ten doel heeft om de gemeenten gerust te stellen nopens de jongste besluiten en de hoop op een toekomstig herstel der constitutionele instellingen aan te wakkeren, ten einde wellicht de gemeentebesturen af te brengen van het voornemen om het door Florence gegeven voorbeeld na te volgen.

DUITSCHLAND.

De crisis in Duitschland.

De dépêches uit Weenen wederspreken zich in zooverre, dat sommige oorlogszuchtig, anderen verzoenend van toon zijn. Er schijnt dus in Weenen nog geen besluit genomen te zijn. Officieel is van daar nog geen *casus belli* aan Pruisen gesteld. Niemand geeft meer acht op de dreigende nota's van Rusland. De zaken worden echter tusschen den Bondsraad en de Unie tot eene beslissing gevoerd. Van daar dat men in ministeriële kringen geloofd, dat een oorlog niet tot de onmogelijkheden behoort.

Uit Frankfort wordt het belangrijke bericht medegedeeld, dat Oostenrijk, op een krachtig vertoog van lord Palmerston, tegenbevel heeft gegeven aan zijne bezetting van Keur-Hessen bestemde troepen. Ook Rusland moet zich daar tegen verklaard hebben.

Nog wordt van daar bericht, dat eene verandering in het Keur-Hessische ministerie wellicht spoedig zal plaats hebben.

Staat van zaken in Keur-Hessen.

Kassel, 11 Oct. Algemeen heerscht hier eene treurige stemming, ten deele veroorzaakt door het besluit der officieren, om hun ontslag in te dienen. Zij zijn zekere, dat de Keurvorst hen niet zal aanvaarden, en dat zij daardoor hunne dienst te treden, waar men het plan heeft ontworpen een nieuw korps van 10,000 man op te richten. Men hoopt nog op eene betere wending der zaken. Aan den heer distrikts-directeur Volmar van Eschwege is de portefeuille van financiën aangeboden.

De officieren der bezetting van Fulda hebben ook in massa hun ontslag ingediend.

Uit Wiensbad verneemt men zoo even, dat de Keurvorst den heer Haasenpflug van het interieur beheer van het departement van financiën ontheven heeft en den heer Volmar in zijne plaats tot minister van financiën heeft benoemd. Haasenpflug blijft nu nog slechts belast met de ministeriële van binnen, zaken en justitie.

Het gerucht wordt verbreid, dat de Keurvorst, toegevend aan het zeer ernstig verlangen van zijne echtgenoot, de gravin v. Schaumburg, werkelijk besloten zoude hebben, om zich aan den last der regering te onttrekken, en wel voornamelijk ook door de groote meerderheid der officieren van zijn leger, waarop hij zoo zeer had gerekend, omdat hij nu verlaten is. Het bijzonder vermogen van den Keurvorst is in goeden staat, en sedert hij aan het bewind is geweest, aanzienlijk verborderd. Voor zijne kinderen zijn aanzienlijke kapitaal verborderd.

De naaste agnaat van den Keurvorst is de Landgraaf Wilhelm, welke in 1767 is geboren, en welks zoon, prins Friedrich, thans den ouderdom van 31 jaren heeft bereikt. Geen van beiden heeft echter tot dus verre de Hessische Constitutie erkend, en zich diensvolgens doen vertegenwoordigen.

SLEESWIJK-HOLSTEIN.

Bijzondere berichten, die men te Londen uit Hamburg ontvangt, heeft, verzekeren, dat de indruk van de derde mislukking van den aanval der Holsteïners op de legermagt der Denen niet uitblijft; dat men de Holsteïners wel om hunne dapperheid prijst, doch dat men begint te twifelen of de Denen niet ver in magt en stelling de Holsteïnsche troepen te boven gaan, zoodat het onverantwoordelijk is, zulke aanvallen te ondernemen; of wel, dat het aan minder bekwaame aanvoering l. t. Teuurstelling en zekere ontevredenheid in het leger vertoonen zich dan ook, en men hoort het gisperen, dat een aanval gewaagd is tegen overstromende landen en op zwakke dijken, waar de troepen in het slijk zakten en het geschut niet behoorlijk werken kon, terwijl de vijand ruim spel had van vaste punten. De bevolking voelt in den laatsten tijd hare geestdrift dan ook zeer bekoelen en de partij tegen het stadhouderschap wint veld.

KEULEN, 13 October.

Het kolossale standbeeld *Bavaria* is den 9den dezer te München met plegtigheid ontbloot. Z. M. de Koning van Beieren was daarbij tegenwoordig, alsmede de Koning van Griekenland.

— Te Mannheim zijn in de jongste dagen zoo vele vaartuigen direct uit de Nederlanden aldaar aangekomen, dat dezelve nauwelijks plaats in de haven vinden.

— Het volgende is eene opgave van de bevolking en de vlottende schuld van de verschillende Duitse Staten: Oostenrijk 36,000,000 inw. 240,000,000 th., Pruisen 13,250,000 inw. 55,000,000 th., Beieren 4,600,000 inw. 4,500,000 th., Saksen 1,850,000 inw. 12,800,000 th., Hannover 1,800,000 inw. 200,000 th., Baden 1,350,000 inw. 1,200,000 th., Nassau 425,000 inw. 800,000 th., Sleeswijk-Holstein 850,000 inw. 1,500,000 th., Brunswijk 270,000 inw. 1,000,000 th., Grooth. Hessen 875,000 inw. 1,200,000 th., Keurhessen 750,000 inw. 2,500,000 th., Saksen-Weimar 270,000 inw. 600,000 th., Meiningen 165,000 inw. 600,000 th., Altenburg 130,000 inw. 600,000 th., Koburg-Gotha 150,000 inw. 600,000 th., Anhalt-Desseu 64,000 inw. 3,500,000 th., Köthen 45,000 inw. 500,000 th., Bernburg 50,000 inw. 500,000 th., Radolstadt 70,000 inw. 200,000 th., Reuss jongere linie 78,000 inw. 300,000 th., stad Frankfurt 70,000 inw. 2,200,000 th. Al de staten te zamen met 68,112,000 inw. 329,500,000 th.

— Onlangs werden door de Turksche tolbeambten verscheidene balen boeken, komende van Odessa, in beslag genomen, het waren exemplaren van de Heilige Synode uitgegeven.

„Werp, o Heer! het verbeijelijk rijk der Agariers [d. i. het Turksche rijk] om, en onderwerp het aan de regtzinnige Keizers” enz. Duizenden exemplaren van dit boek zouden, zoo de tolbeambten niet niet belet hadden, onder de Slawische bevolking van Turkije verspreid zijn geworden. Geen wonder dan, dat de Turksche regering aan de vriendschapsbetuigingen der Oostenrijksche en Russische regeringen niet geloofd.

— Volgens officiële berichten is de groote hitte, die in Rusland geheerscht heeft, gunstig geweest voor het graangewas in de Russische Oostzee-provinciën en in de meeste gewesten van het binnenland. De opzet der rogge en gerst is reeds afgevoerd en goed uitgevallen. De aardappelen zijn van uitstekende hoedanigheid en hebben eene vrij ruime opbrengst. Het lijnzaad zal, naar het laat aanzien, overvloedig en deugzaam zijn; ten gevolge der hitte, zal het eene maand eerder dan gewoontelijk kon worden uitgevoerd. — De geestelijkheid van den vlassestengel doet vlas van eene goede hoedanigheid verwachten.

GROOT-BRITANNJE.

LONDEN, 12 October.

Het lijk van den vermaarden Ierschen volksleider O'Connell is nog in den grafkelder, waarin het voorloopig bijgezet werd. De ondernemer van begrafenissen, die de overbrenging van het lijk van Genua, waar hij overleed, en de begrafenisplichtigheid bezorgde, is nog niet betaald, en houdt het lijk onder zich als onderpand. En het volk dat hem vroeger als den Bevrijder eerde, zorgt niet dat zijn stoffelijk overschot de laatste rustplaats bereike! Door zijne onvervulde beloften is de gedachtenis der groote diensten, door hem aan Ierland bewezen, uitgewischt.

[Intusschen heeft Maurice O'Connell, de zoon des grooten bevrijders, een brief aan de dagbladen geschreven, ten einde het gerucht te logenstraffen, alsof de lijkstaf van zijn onvergeteren vader Daniel verpand zou zijn geworden voor zekere som, verschuldigd aan hen die de transportkosten van Genua naar Ierland hebben voorgeschoten.]

— Nadere berichten van de North-Star, een der schepen ter nasporing van sir Franklin's expeditie, geven nog geene hoop op gunstigen uitlag; dat schip is zelf zeer in het ijs bezet geweest en heeft langen tijd eenige Esquimaux aan boord gehad, van wie men echter geenerlei narigt kon erlangen.

— Uit New-York deelen de berichten, gedagteekend van den 29sten September, geenerlei staatkundig nieuws van aanbelang mede. Jenny Lind, de beroemde Zweedsche zangeres, schijnt intusschen te Boston met dezelfde geestdrift als te New-York ontvangen te zijn. Ook aldaar is voor één enkel toegangkaartje tot haar concert 625 dollars betaald.

FRANKRIJK.

PARIS, 13 October.

Bergisteren is de permanente commissie der Wetgevende Vergadering vergaderd geweest, om te beraadslagen over hetgeen haar te doen staat, uit hoofde van de houding der troepen en de door deze aan den dag gelegde geestdrift voor het keizerrijk, bij gelegenheid der wapenschouwing op de vlakte van Satory, bij Versailles. De goede verstandhouding, welke heeft bestaan tusschen den Voorzitter en de leden der commissie, heeft geheel opgehouden. De spanning is zeer groot.

Gisteren heeft de commissie een zeer gewichtig besluit genomen, en eene ondercommissie benoemd, uit zes leden bestaande, om een nauwkeurig verslag van het verhandelde op te maken en daarbij de wapenschouwingen bij Versailles bepaald af te keuren. Men verzekert, dat dit verslag, in geval het wordt goedgekeurd, bij de Wetgevende Vergadering zal worden ingediend, om verder behandeld te worden na de hervatting der zittingen.

— Spoedig verschijnt het rapport der Rekenkamer in het licht en de Parijzenaars branden van verlangen, om dat te lezen. Daarin wordt men weder gewezen op de expeditie van Risquons-Tout — op de toelagen, door het voorloopig bewind aan Polen, Duitschers en Italianen gegeven, die altijd mobil waren tot het aanstoken van onlusten. Zoo rustte dat bewind 500 Polen uit, die — als een legertje der revolutionaire propaganda — met wapens en bagaasje, in Pruisen trokken. Er is veel geld uit de schatkist genomen zonder het bewijs daarin achter te laten, waarheen het ging en waartoe. Een der leden des bewinds b. v. nam er 60,000 fr. uit en belaste zich zelf met de uitdeeling daarvan aan de emigranten!

— Sedert eenige dagen treedt er eene staatkundige partij op, die sterk wordt en zich overal uitbreidt en die als leus heeft: „handhaving der constitutie van 1848, en benoeming van een nieuwen President in 1852.”

Deze partij van orde beschouwt Louis Napoleon niet als het eenige anker waarop Frankrijk rust.

— Onlangs is hier ter stede eene gesteendrukte teekening in het licht verschenen, die onder het opschrift van: „het republikeinsche driemanschap” de afbeelding bevat van Christus, Robespierre en Barbès. Het Hof van Assises heeft, naar de uitspraak der gezwoeren, den teekenaar, den steendrukker en den uitgever veroordeeld tot geldboete en gevangenis, op grond van kwetsing der openbare en godsdienstige zedelijkheid.

— Bijna al de hier uitkomende dagbladen deelen het overlijden mede van de Belgische Koningin en vereeren de nagedachtenis dier vorstin. — Het bericht dezer treurige gebeurtenis heeft hier ter stede een diepen indruk gemaakt. Zelfs de grootste vijanden van het geslacht Orleans zijn verslagen, bij de rampen, welke die familie steeds treffen. — De voorzitter Ludewijk Napoleon heeft onverwijld zijnen ordonnans-officier Bucchiochi gezonden naar den Belgischen gezant Rogier, om hem de verzekering van zijn leedwezen over den dood dier vorstin te geven.

BELGIE.

BRUSSEL, 14 October.

De Koning en het geheele koninklijke gezin, alsmede de leden van het huis Orleans, met uitzondering der hertogin van Orleans, die gisteren naar Dover is vertrokken, zijn te 12 uur te Laeken aangekomen. Omstreeks 4 uur wordt de lijkstoot aan het tusschenstation Laeken verwacht.

Het corps diplomatique heeft een levendig aandeel genomen aan de treurige gebeurtenis, welke België in rouw dompelt. Door tusschenkomst van den minister, heeft het den wensch te kennen gegeven, om bij den Koning toegeleden te worden, ten einde Hoogteid hun leedgevoel te betuigen. Zij zullen heden de lijkplegtigheid bijwonen.

In Brussel blijven de winkels gesloten. Een groot gedeelte der bevolking heeft den rouw aangenomen. In de meeste steden van het rijk is dit voorbeeld uit eigen beweging gevolgd.

NEDERLAND.

s GRAVENHAGE, 15 October.

Bij besluit van den 13den October j.l., heeft Z. M. goedgevonden:

1) Aan mr. G. J. Bruce, benoemd gouverneur-generaal over Nederlandsch Indië, eervol ontslag te verleenen als commissaris des Konings in de provincie Overijssel;

2) In diens plaats tot laatstgemelde betrekking te benoemen jhr. mr. C. Backer, lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal.

— Men leest in Brusselsche dagbladen, dat HH. MM. de Koning en de Koningin der Nederlanden Zaterdag j.l. den Franschen sehouwburg, te s'Hage, zullende bezoeken, op de tijding van het overlijden der Koningin van België, met voornemen om de begrafenis te bijwonen.

beneden de 18 jaren, en dit wel tot den 15den Januarij 1851. Zulks wordt in verband gebracht met het voornemen dat, op voorstel van de commissie van defensie, bij het departement van oorlog zou bestaan tot het oprigten van een pupillen- of instructie-bataljon op den voet zoo als die in Oostenrijk en Pruisen gevonden worden en waaruit de bekwaamste en geschiktste officieren en onderofficieren getrokken worden.

— Naar men verneemt, is thans ook in gereedheid, om weldra aan den Raad van State te worden onderworpen de voordragt van wet betreffende de nieuwe regterlijke organisatie.

AMSTERDAM, 15 October.

De heer mr. C. Backer heeft een brief aan den heer burgemeester dezer stad gezonden, welke, als voornamelijk ook de kiezers betreffende, op verzoek van den schrijver, door de Amst. Ct. wordt medegedeeld. Wij ontleenen daaraan de volgende regelen:

„Het heeft Z. M. behaagd mij te benoemen tot Hoogste deszelfs Commissaris in Overijssel; eene ambtsbetrekking door mij niet gevraagd en waaraan ik zelf nimmer had gedacht. Op deze bijvoeging stel ik bijzondere prijs, opdat mijne medeburgers weten mogen, dat ik zelf op geenerlei wijze aanleiding gezocht heb om mij uit eene betrekking te verwijderen, waarin de kiezers uit Amsterdam mij op eene zóó vereerende wijze hadden geplaatst. Daarvoor betuig ik aan UEd. Achtb., daarvoor betuig ik aan al mijne stadgenooten den hartelijken dank en met mijne verwijdering zullen, zoo ik hoop, de betrekkingen van vriendschap en van welwillendheid niet verminderen, welke mij, van mijne jeugd af aan, aan die stad en hare inwoners hebben verbonden.

.... Het zij mij vergund te eindigen met den wensch, dat Amsterdam moge welvaren en onder de leiding van een verlicht bestuur voortgaan in eene rigting, welke, te midden van zooveel veranderingen, door de kennis des tijds en der omstandigheden wordt aangewezen.

„Moge staatkundig beleid, trouw aan Vaderland en Koning en de ware beoefening van Godsdienst en deugd Amsterdam steeds blijven verheffen als het voorbeeld onzer steden.”

— In een partikulier bericht uit Leiden wordt gemeld, dat de heer Schmit, eerste officier van gezondheid aldaar, door den President der Fransche republiek benoemd is tot Ridder van het Legioen van eer, voor bewezen diensten, tijdens het Keizerrijk.

— De Duitsebladen (tegen welke niet altijd zeer onpartijdige berichten in deze, wij den lezer bij voorbaat waarschuwen) melden heden het volgende uit Rendsburg, dato den 11den October: „Verscheidene Hollandsche en Oost-Vriesche schippers, het kanaal afkomende, ankerden eergisteren met hunne vaartuigen boven Friedrichstadt. Voorzien van eene parlementaire vlag, begaven zich 7 schippers met 3 roef-knechten in eene boot, naar den kommandant van Friedrichstadt, om te vragen, of het hun geoorloofd was, de Eider afwaarts te passeren. Zonder acht te slaan op de vlag, werden echter de arme lieden, die, steunende op hunne neutraliteit, niets ergs vermoedden, en onder eerbiediging der formaliteiten van het volkenrecht, naderden, nogtans de koks van een der schepen, de Boer, in de borst gewond werd. Bij den voortgezette kogelregen bleef hun niets anders over, dan zich zoo snel mogelijk te verwijderen. Later tegen den avond is hun door een Deensch parlementaire de vaart tot Tönningen toegestaan. (Amst. Ct.)

— Door mededeeling van eene achtenswaardige zijde, uit eenen gisteren ontvangen brief van den predikant J. A. M. Mensinga, gedagteekend Coldenbuttel (op een half uur afstands van Frederikstad aan de Eider) den 5den October 1850, kunnen wij aan des mans vrienden in het vaderland, op zijn verzoek, berichten, dat hij, na drie dagen van het vreeslijkst bombardement, de brandende stad ontvlugt, en, „onbeschouwd met groot tijdelijk verlies, door Gods genadige bewaking, „aan veel levensgevaar ontkomen en thans met zijne vrouw „en acht kinderen ongedeerd in veiligheid is.” (H.B.)

ROTTERDAM, 13 October.

Men verneemt dat door de nieuwe maatschappij ter daargestelling eener geregelde schroefstoomvaart op Amerika, slechts honderd actiën zullen worden uitgegeven, elk a f 10,000, en de houders, behalve uitkeering hunner dividenden, eenmaal 'sjaars zullen kunnen gebruik maken eener vrije passage heen en weer naar de nieuwe wereld.

UTRECHT, 15 October.

In eene vergadering van studenten, gisteren namiddag alhier gehouden, heeft de commissie voor de maskerade verslag uitgebracht van hare werkzaamheden. Hare taak was zoo veel te bezwarender, daar de algemeene meening zich ten sterkste had verklaard tegen eene variatie van 't oude thema: intogt van te — Eene menigte plannen waren van verschillende kanten ingekomen, de meesten evenwel gingen mank of aan moeilijkheid van uitvoering of aan ongeschiktheid der keuze. De commissie bepaalde zich dus tot het voorstellen van twee ontwerpen, waarvan zij de keuze overliet aan de deelnemers.

De voorstelling van een Rederijersfeest te Antwerpen, met ontvangst der onderscheidene kamers, optogten en spelen, door prof. Visser met zeer veel smaak uitgewerkt, had zeker vóór zich het geheel nieuw en echt nationale, maar, toch vele bezwaren droeg het met zich, en onder deze waren wel de voornaamste de actie, die gevorderd wordt, om de verschillende kamers in al hare verscheidenheid terug te geven, en het weinig historische dat bewaard kon blijven.

De meerderheid der commissie oordeelde dan ook zelve haar tweede plan verkiesliker: een optocht, waarin zouden voorkomen eenige der meest beroemde mannen uit de Nederlandsche geschiedenis, met hunne omgeving. Dit denkbeeld toch was even nieuw, even nationaal, terwijl de uitvoering er van niet ging boven de krachten, waarover men meende te kunnen beschikken. Daarbij bood het eene verscheidenheid aan van kostuum, die het effect verzekerde, dat met eene maskerade beoogd wordt, en de commissie had bij die verscheidenheid toch ook de eenheid in 't oog gehouden, door de geregelde opvolging der gebeurtenissen, die ze wilde doen voorstellen. Ze meende ten slotte door de verwezenlijking van dit plan hield voor 't vaderland, en 'smaak voor de vaderlandsche geschiedenis op te wekken.

Bijna eenparig werd dit ontwerp door de vergadering goedgekeurd.

De commissie heeft het om vele redenen raadzaam geoordeeld in de voorstelling niet verder te gaan dan tot 1672, toen de republiek het hoogste toppunt van bloei had bereikt. Het aangenomen plan is in 8 deelen gesplitst, waarvan de volgende is:

1. VROEGSTE TIJDEN: Claudius Civilis.
2. CHRISTENDOM: Radboud.
3. KRUISTOGTEN: Graaf Willem I.
4. HOFLEVEN: Graaf Floris V.
5. VOLKSLEVEN: Bederijkers.
6. VERBRUKKING: Vargas.
7. ONAFHANKELIJKHEID: De Unie van Utrecht allegorisch.
8. HOLLANDS GROOTHEID: Willem III, als aanstaand (stadhouder).

Weldra zal van wege de commissie omtrent haren arbeid een stukje in 't licht worden gegeven. (Utr. Ct.)

— De heer Jui, op den 13den Beheersda te Laag-Soeren (3 uren van Zutphen), heeft aldaar in de duinen bronwater ontdekt, hetwelk door deskundigen zeer heilzaam voor het menigvuldig lichtham wordt geacht. Hij wil er een badhuis stichten, waarvan het bouwen voor f 29,800 is aanbesteed.

— De heer G. B. van Duff, te Delfshaven, had eenige dichtregelen uitgegeven, wier opbrengst bestemd was voor het fonds tot opbouw eener Herv. kerk en pastoorij in het Hollandse Veld onder Hoogeveen (in Drenthe). Hij heeft daardoor ruim f 900 voor dat fonds bijeengebracht.

— Door een dertigtal jongelieden daartoe uitgenoodigd, zal de hoogleeraar *Ackersdijk* alhier, zoodra zijne ambtsbezigheden als lid der Provinciale Staten het hem veroorloven, een college geven over de Geschiedenis van onzen tijd.

STEENWIJK, 14 October.

In den laten avond van Donderdag 11. is tusschen Utrecht en Amersfoort, aan de Bildt, de conducteur der tusschen Rotterdam en Groningen rijdende diligence *Concordia*, *Evert ter Horst*, oud bijna 28 jaren, geboren te Deventer en wonende te Zwolle, door het breken van den voor-as, onder den wagen gevallen en verpletterd. Niettegenstaande dadelijk aangebragte hulp, is het niet mogen gelukken hem in 't leven terug te roepen: hij had reeds den geest gegeven. De overledene laat eene zwangere echtgenoot met één kind na. Gelukkig was de wagen niet zwaar beladen en van weinige passagiers voorzien, waarvan een, zijnde graaf van *Heiden Reinstein*, lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, door eenige glasscherven eene ligte wonde aan den regter voet heeft bekomen. (Steenw. Ct.)

[Daar gemelde conducteur hier te Groningen algemeen bekend stond als een oppassend man en vader, is de deelneming in het lot der weduwe groot. Dien ten gevolge zijn dan ook in het hôtél den *Doelen*, aan de Groote Markt, in de *Nieuwe Munster*, in de Heerestraat, en in de Sociëteit de *Nederlanden* van mevrouw de *Jonghe* aan de Groote Markt, intekeningslijsten ter neder gelegd tot het inschrijven van bijdragen voor de weduwe; — en het is ons aangenaam te kunnen berichten, dat reeds onderscheidene edelmoedige gevers hebben ingeteekend.]

ASSEN, 15 October.

In de Provinciale Geldleening tegen $\frac{4}{5}$ pCt. was tot gisteren avond voor f 65,000 ingeschreven.

— Op de den 11den dezer te Ruinen gehouden herfstmarkt bevonden zich in den laten avond in eene herberg aldaar, waar ook het gemeentehuis gehouden wordt, eenige jongelieden zoo uit Ruinen als uit het naburige Dwingelo; spoedig ontstonden er geschillen tusschen de jongelieden uit deze beide gemeenten, met dat betreurenswaardig gevolg, dat een jongeling uit Dwingelo, *Jan Klokke* genoemd, op eene vreeselijke wijze aan den hals en in het gezicht gesneden is, zoodat hij in groot levensgevaar verkeert; bovendien heeft nog een ander jongeling eene diepe snede over den neus ontvangen; den 12den dezer heeft eene commissie uit de regtbank alhier zich ter instructie dezer zaak naar Ruinen begeven; dien ten gevolge zijn den volgende dag twee jongelingen van Ruinen, *A. K. K.*, smidsknecht, en *H. J. K.*, arbeider, gevangelijk in het huis van arrest en justitie alhier overgebracht. (Dr. Ct.)

HOOGEVEEN, 14 October.

De uitslag van de in dit hoofdkiesdistrict plaats gehad hebbende stemming voor een lid der Provinciale Staten is geweest, dat er tusschen de heeren *N. A. Blom* te Meppel en *mr. J. P. Wilinge* te Oosterbesselen eene herstemming zal moeten plaats hebben; de eerste heeft 80, de tweede 64 stemmen bekomen.

GRONINGEN, 17 October.

Dingsdag laatstleden is in een der lokalen van het Provinciehuis alhier door een' gemagtigde van den Commissaris des Konings, onder nadere approbatie, aanbesteed: *Het maken van eene Haven buiten de Steentilpoort te Groningen, door vereeniging van het Damsterdiep met de Stads gracht, en het maken van eene los- en ladingplaats*, en wel in twee perceelen, als, perceel één:

a. Het graven van een kanaal tot vereeniging van het Damsterdiep met de stads gracht te Groningen, tusschen de Steentil- en Ebbingepoorten.

b. Het bouwen van twee bruggen in dit kanaal, als:

1. Eene vaste steenen brug, met houten dek en ijzeren leggers, en het in verband brengen, door de noodige opreden met verhooging en verbreding van den stads singel, met den weg van Groningen naar Delfzijl.

2. Eene ophaalbrug met steenen landhoofden en ijzeren hameigebint en balans, en het in verband brengen, door de noodige opreden, met den weg van Groningen naar Delfzijl.

c. Het bouwen van walruinen ter weerszijden van het kanaal tusschen voornoemde twee bruggen.

Perceel twee:

d. Het uitdiepen van een gedeelte van de stads gracht tusschen de Steentil- en Ebbingepoorten.

e. Het verhoogen en verbreden van den stads buitensingel, langs de uitgediepte stads gracht.

f. Het stellen van eene beschoering langs de verhoogde en verbrede stads gracht, dienende tot laad- en losplaats.

g. Het heijen van een' regel keerpalen met gording en drijfbalken, tot afscheiding van de haven van de vestingwerken.

h. Het maken van een paardenwed aan de zuidzijde van den stads singel tusschen de Steentil- en Kleinpoorten.

i. Het stellen van de noodige afschuttingen en landvastpalen, en

k. Het doen eener bestrating op den opgehoogden en verbreedde stads singel.

Deze voor onze stad zoo belangrijke uitbesteding vond veel deelneming; er waren 21 inschrijvingsbiljetten ingekomen, en na opening derzelfde bleek, dat perceel I was aangenomen door *H. K. SMAAL*, aannemer, wonende te Farmsum, voor f 12,800, — en perceel II door *T. VAN DER MEER*, aannemer, wonende te Groningen, voor f 19,649.

De hoogste schrijver in massa was de aannemer *J. H. ROTTERHUIS*, te Delfzijl, die inschreef voor f 45,000, en de laagste in massa de aannemer *T. VAN DER MEER*, van Groningen, welke inschreef voor f 33,997. — Het bleek echter dat de inschrijving in massa hooger was dan die bij perceelen, en uit dien hoofde is dit werk aan twee aannemers onder nadere approbatie toegewezen.

Daar men nu alzoo tot de uitvoering van dit voor de stad alleziens belangrijk werk zal overgaan, rekenen wij 't niet ongepast, met een enkel woord eenige bijzonderheden nopens hetzelfde mede te deelen.

In de Staten-vergadering n.l. van den 13den Julij 1849 werd eene voordragt van heeren Gedepr. Staten ter tafel gebracht, betreffende het plan eener verbinding van het Damsterdiep met de stads gracht buiten de Steentilpoort en van het aanleggen van eene haven aldaar, welk werk begroot werd op eene som van f 40,000.

Het stedelijk bestuur, zoo als altijd, volkomen bereid om het zijne tot den bloei en het nut der stad bij te dragen, beloofde 't der kosten te zullen bijbrengen, indien ze de som van f 40,000 niet te boven gingen. Wegens de bekrompene ruimte tusschen het Damsterdiep en de gracht, waar eene klapbrug zal moeten komen (want uit de advijzen van den hoofdinspecteur van den waterstaat bleek, dat er hier van eene vaste brug geen sprake kon zijn) was het plan aan vele moeilijkheden onderhevig.

Tevens kwam ter sprake het ontwerp om eene doorsnijding te bewerkstelligen aan het einde der huizen buiten de stads-poort of wel om het Damsterdiep in verbinding te brengen met de gracht buiten het Kleine poortje. — Er werd alzoo door Gedepr. Staten voorgesteld om van die verschillende ontwerpen het best uitvoerbare te nemen, en om de meerdere kosten uit te trekken op de algemeene begroting over 1851 van de prov. uitgaven. Dit voorstel is toen in handen gesteld eener commissie, die in de vergadering van den 20sten Julij bij monde van den heer *DE HAAN* rapport daarop uitbragt. De commissie schonk aan het eerstvermelde plan de voorkeur, in weerwil der meerdere kosten, daar de gracht naar de Steentilpoort eene ligplaats aanbiedt voor 44 schepen en voor 2500 vierkante ellen houtvloten, terwijl de gracht naar het Kleine poortje slechts voor 22 schepen en 2100 ellen houtvloten ruimte zoude opleveren; doch resumeerde ten slotte, om heeren Ged. Staten te magtigen om dat der ontwerpen ten uitvoer te brengen, wat hun het verkieslijkst zou voorkomen. — In de vergadering van den 14den Aug. werden de debatten over dat rapport geopend en hebben onderscheidene sprekers toen het woord gevoerd. De heer *J. W. QUINTUS* o. a. was van oordeel, dat de vereeniging van het Damsterdiep met de gracht buiten de Steentilpoort ten minste f 20 à f 25,000 meerdere kosten zou opleveren, dan die met de gracht buiten het Kleine poortje. Hij zag dus gaarne in het advies opgenomen, „dat de Staten de voorkeur gaven aan het project eener verbinding van het genoemde diep met de gracht buiten het Kleine poortje." Het voorstel, aldus gewijzigd, is toen met 28 tegen 4 stemmen aangenomen.

Uit de nu plaats gehad hebbende aanbesteding blijkt, dat

het andere plan, dat — afgezien van de financiële kwestie — inderdaad ook grootere voordeelen schijnt aan te bieden.

— Den 15den dezer gaf de heer Staatsraad, Commissaris des Konings in deze Provincie, in het hôtél den *Doelen*, een luisterrijk diner aan de staten van dit gewest en aan andere civiele en militaire autoriteiten. Onderscheidene toasten werden ingesteld: op den Koning, den Staatsraad Commissaris des Konings in deze provincie, *Z.H.E.G.'s* echtgenoot, de staten, de gedeputeerde staten, den griffier der staten van dit gewest, de militaire magt en de schutterijen, den burgemeester van Groningen, de burgemeesters te lande, het onderwijs en de Groninger akademie, landbouw, nijverheid, handel, zeevaart, enz. De beste overeenstemming heerschte onafgebroken bij dezen vriendschappelijken maaltijd.

— Terwijl men thans ijverig bezig is en groote vorderingen maakt met het graven van een nieuw kanaal, tot afsnijding van den scherpen hoek in het Reitdiep, nabij Donghorn, heeft dit werk Dingsdag morgen te 5 uur een' grooten teruggang geleden. Daar namelijk de oude dijk reeds voor een gedeelte was afgestoken, rukte deze aan het eene einde, door den sterk inkomenden vloed, vergezeld van wind en regen, eensklaps uit zijn verband, stroomde het water met volle kracht naar binnen en vulde de geheele nieuwe vaart, alsmede het tusschen beide dijken liggende land; hetwelk den aannemer van dit werk zekerlijk nog al eenige schade heeft berokkend en opoonthoud in dit werk heeft veroorzaakt. — Bij het afzakken van den vloed is het land voor het grootste gedeelte wederom droog geloopt, maar het kanaal niet, en eenig vee, dat aldaar liep te weiden, is het gevaar nog bij tijds ontkomen, door eene schuilplaats te zoeken op den ouden dijk.

— Als eene landhuishoudkundige opmerkelijkheid deelen wij mede, dat een kalf, dat op morgen bij den vleeschhouwer *BORMAN*, in de Gelkingestraat, zal worden geslagt, en dat de zwaarte heeft van 500 halve Ned. ponden, slechts twintig weken oud is. Hetzelfde heeft behoord den heer *B. E. BOUTES*, te Zuidbroek.

— Den 14den October werd op de werf van den scheepstimmerman *H. VAN DER WERF*, te Appingedam, de kiel gelegd van een' schoonschip, *Stad Haarlem* genoemd, groot 100 lasten, waarvan de romp te Veendam is gemaakt, en bij gedeelten met pramen herwaarts gebragt, om verder voltooid te worden. Op dezelfde werf is ook nog in aanbouw eene galjoet van dezelfde grootte, genoemd *Jacobus*, welke door den scheepskapitein *BORST* zal bevaaren worden.

— Men berigt ons dat Dingsdag avond te Noordhorn het volgende ongeluk heeft plaats gehad. Twee zonen en eene dochter van de erven *GAIXEMA*, te Niehove, die met een' wagen de Zuidlaarder herfstmarkt hadden bezocht, hadden op hunnen terugtocht het ongeluk, dat te Noordhorn eensklaps hun paard aan het hollen geraakte, hetwelk ten gevolge had, dat deze drie personen, welke zich in den wagen bevonden, eenige belangrijke wonden hebben bekomen.

— Men schrijft aan de *N. Rott. Ct.* het navolgende uit *STEDUM*, 10 October. „In den laatst verloopenen winter werd alhier, op het kerkhof, eenen zerk doodkist gevonden, waarvan in der tijd melding is gemaakt, waarop onderscheidene kruisen en bisschopsmijters te zien waren, alsmede destijds eenig onleesbaar schrift. Thans meent men dit letterschrift gedeeltelijk te hebben ontcijferd en wel de woorden: *Heinricus Episcopus*. Wat echter het eerste woord betreft, dit is niet zoo duidelijk als het laatste; en te meer daar men hier nooit dezen naam onder de bisschoppen heeft hooren noemen, is zulks te meer twijfelachtig, hoewel van den overouden tijd, in deze gewesten, ook zeer weinige oorkonden te vinden zijn. Wanneer men nu het leesbare met de inscriptiën in verband brengt, dan is het bijna zonder twijfel, dat dit het graf geweest is van eenen bisschop."

— Dingsdag laatstleden is te Zuidlaren de gewone jaars jaar-, paarden- en beestenmarkt gehouden. Deze markt, welke eene der voornaamste en belangrijkste van Drenthe is en jaarlijks talrijk wordt bezocht, werd ook thans, hoewel het weder niet gunstig was, door eene groote menigte bijgewoond, die van onderscheidene oorden, veelal met rijtuigen was komen opdagen. Er was bijzonder veel vee ter markt, en niettegenstaande de prijzen aanmerkelijk hooger waren, dan voor eenige dagen, zijn er belangrijke aankopen gedaan, zoowel door koopers uit Overijssel, Groningen, Vriesland, als uit Drenthe. Met opzigt tot den handel in paarden was de markt niet gunstig; er werd een groot aantal ter verkoop aangeboden, maar er was weinig handel; — door eenige Oostvriesche koopers is evenwel nog al eenige aankoop gedaan in jonge paarden.

— Bij de Hervormde gemeente op het eiland Schokland is tot herder en leeraar beroepen de weleerw. z. gel. heer *J. CROMHOUT*, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Groningen.

— Van de Midden-Eems (Hannover) schrijft men aan de *N. Rott. Ct.* het volgende: „Algemeen is hier de aandacht gevestigd op de Drentsche kanalisatie. Om die onderneming met kracht bij onze regering te ondersteunen, heeft zich te Meppen een comité zamengesteld, uit leden der stedelijke regering en handelaren, en heeft dit comité zijne werkzaamheden reeds begonnen.

„Onze regering maakt met den aanleg van den spoorweg, loopende van Emden, over Leer, Papenburg, Meppen en Lingen naar de Pruisische grenzen, een begin en zijn thans te Leer een twaalfstal ingenieurs met de voorbereidende werkzaamheden bezig."

„Te Papenburg klagen de readers dit jaar over slechte vrachten. Met het bouwen van nieuwe schepen gaat het redelijk; men hoopt in dezen op orders van Holland, ten gevolge van het in werking komen der nieuwe scheepvaartwetten; intusschen gelooven wij, dat aan die verwachting niet zal voldaan worden, daar men te Papenburg niet goedkoop dan in Groningen en Vriesland zal kunnen bouwen en dan het regt van 4 pCt. en het nadeel van zelf niet het oog te kunnen houden op de wijze waarop het met den bouw der schepen toegaat, niet gunstig voor Papenburg werken zal."

LAATSTE BERIGTEN.

GRONINGEN, 17 October; 's avonds.

Gisteren avond is aan het hôtél den *Doelen* afgestapt de kolonel baron *VAN HEEBDE*, kommanderende het 4de regiment dragonders, komende laatste tijk van Leeuwarden. De kolonel heeft heden morgen inspectie gehouden over de alhier in garnizoen liggende manschappen, in marschenue te voet, en daarna over de paarden; — op morgen zal door denzelfden inspectie worden gehouden over dezelfde manschappen in groot tenue te paard.

— *Z. M.* heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden van Loppersum, op *J. PENON*, kand. bij het prov. kerkbestuur van Vriesland; — van *Holwerda*, op *A. L. POELMAN*, kand. bij het provinc. kerkbestuur van Drenthe; — van *Waperveen*, op *J. W. E. EBBINGE*, predikant te Lippenhuizen, c. a.

— Bij besluit van den 16den October j.l., heeft Zijne Majesteit aan den heer *S. P. VAN DER TUUK*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgemeester der gemeente Bellingwolde.

— Te Leeuwarden is gisteren tot lid van de Tweede Kamer verkozen: de heer *mr. A. YPEX*, officier van justitie bij de arr. regibank aldaar.

WINSCHOTEN, 13 Oct. Heden vierde de heer *B. H. STERLINGA KUYPER* zijne vijftienvintigjarige dienst als Evangeliedienaar in deze gemeente. In eene toepasselijke leerrede werd door z. wel-eerw. deze gebeurtenis herdacht. De kerkeraad bood z. wel-eerw., na eene gepaste aanspraak, bij monde van den heer *ENGELKENS*, ter gedachtenis een' fraai gewerkten zilveren tabakspot, eene suikervas en twee sigaren standaards, met zilver gemonteerd, aan, terwijl ook de overige ingezetenen van hunne genegenheid door het aanbieden van een fraai geschenk deden blijken.

's GRAVENHAGE, 15 October. Uit de beraadslagingen, die heden in de Eerste Kamer gehouden zijn, is o. a. gebleken, dat de regering bedacht is op het voordragen van algemeene maatregelen tot wering der longziekte onder het vee, en dat er ook maatregelen beraamd worden tot reorganisatie van de veeartsenschool.

Bij de behandeling van § 13 is ter sprake gekomen het vraagstuk nopens de niet-aanbieding in de vorige zitting van de ontwerpen der organieke wetten en het niet vermelden in de troonrede van de voordragt van wet nopens het onderwijs. De ministers van binnenlandsche zaken en van justitie hebben de niet-aanbieding verdedigd en daarbij gewezen zoowel op de veelvuldige werkzaamheden, die in de vorige zitting te verrigten waren, als op de ontbinding der Kamers, die

eenen buitengewonen staat van zaken heeft doen geboren worden, waardoor de tijdige aanbieding onmogelijk is gemaakt. Wat aangaat het ontwerp van wet nopens het onderwijs, zeide de minister van binnenl. zaken, dat in de Troonrede gewag gemaakt wordt van de ontwerpen, die in gereedheid zijn om te worden aangeboden; doch dat de voordragt nopens het onderwijs, welke in geen deele uit het oog wordt verloren, en waaromtrent de Regering hare groddewettige verplichting kent, nog niet in dien staat is om te worden ingediend.

— In de Tweede Kamer heeft de commissie belast met het ontwerpen van een adres in antwoord op de troonrede, dat stuk thans bepaald vastgesteld. — De voorzitter stelt voor, de beraadslagingen over dat ontwerp aan de orde te stellen op morgen ochtend te 12 uur. — Dienovereenkomstig wordt besloten.

Dat gewijzigd adres luidt o. a. als volgt:

„De mededeelingen omtrent de gesteldheid der geldmiddelen hebben wij met belangstelling ontvangen. Het verdwijnen van het tekort van een vroeger dienstjaar en het gegeven uitzigt op een batig slot van de loopende dienst, wekken bij ons vertrouwen voor de toekomst.

„Een spaarzaam beheer en eene grondige verbetering van ons belastingsstelsel, gevoegd bij de werking der wetten, die uitvoering aan de art. 122 en 176 der Grondwet zullen geven, dit alles kan krachtig bijdragen tot verdere verbetering van onzen financiëlen toestand.

„Door Uwe Majesteit is de aanbieding toegezegd zoo van deze als van andere gewichtige wets-ontwerpen. Wij vertrouwen, dat tijdig aan ons zullen worden voorgelegd al die wets-ontwerpen, waarvan de grondwet de aanbieding, hetzij in eene vroegere, hetzij in deze zitting voorschrijft."

Van den 16den. De Tweede Kamer der Staten Generaal heeft de algemeene strekking van het adres in antwoord op de troonrede aangenomen met 56 tegen 8 stemmen; vervolgens ging men over tot de paragraafwijze behandeling van het adres.

AMSTERDAM, 16 October. Eene telegrafische dépêche uit Rome van den 10den Oct. meldt, dat de buitengewone gezant van Piëmont, de ridder *PINELLI*, zijnen pas gewaagd heeft, omdat het Roomsche hof ten aanzien van het geschil met Piëmont voorwaardten gesteld had, waarin hij meende niet te kunnen treden.

— Een brief uit Luxemburg meldt, dat in de naburige Echternach eene bende boosdoeners schrik verspreidt. Die boosdoenaren, allen vreemdelingen, hebben de militaire kas, die gelukkig slechts weinig bevaute, geplunderd. Zij hebben in het huis van den majoor *DE STURLER* willen dringen, doch de schildwacht aan de deur de bajonet gewild hebbende, hebben zij zich op den ongelukkigen soldaat geworpen en hem eenige dolksteken toegebracht, aan welke gevolgen hij den volgende dag is bezweken.

Op het daardoor onstane gerucht, werd door den huisbediende des majors een venster geopend, en de boosdoenaren namen de vlucht met achterlatting van eenigen buit. Mevrouw *DE STURLER*, van den schrik bijna krankzinnig geworden, heeft de wijk genomen bij eene vriendin, op een half uur afstands van Echternach.

De laatste Buitenlandsche tijdingen van eenig belang bepalen zich voornamelijk tot de volgende:

HAMBURG, 12 October. Men meldt uit Holstein, dat de Denen zich nog bij voortdurend in Friedrichstadt versterken, en hunne positie van nieuwe werken van verdediging voorzien.

FRANKFORT, 14 October. De tijding, dat de Keurvorst van Hessen had besloten, om zich aan het hoog bewind te onttrekken, is niet bevestigd.

Overigens was den 12den in Kassel alles nog in den vorigen toestand. De generaal *HAYNAU* had tot den 12den nog geene maatregelen van bedwang verordend.

BRUSSEL, 15 October. *Z. M.* de Koning, het aandienen van België's Koningin door een monument willende vereeren, heeft bepaald, dat er in de gemeente van Laeken eene kerk zal gebouwd worden ter vervanging der thans bestaande diers plaats.

Naar men verneemt, heeft *Z. M.* reeds eene som van 100,000 francs ter beschikking gesteld van de Regering, om aanvenkelijk in de kosten van den bouw te voorzien.

Het Keur-Hessische Vorstenhuis.

[Het *Amst. Handelsblad* bevat, naar de *Const. Zeitung*, de volgende historische bijzonderheden aangaande het Keur-Hessische Vorstenhuis, welks geschiedenis met die der monarchij in *Duitschland* zoo naauw verbonden is. In deze beschouwing ligt misseffen de verklaring van de tegenwoordige gesteldheid van zaken daar te lande, weshalve wij meenden onzen lezers eene dienst te doen, met dit opstel over te nemen.]

Wij beginnen met den overgrootvader van den tegenwoordigen keurvorst, de tot het Roomsche geloof overgegaane landgraaf *FREDERIK II*, wiens regering van 1760 tot 1786 duurde. Deze Vorst grondvestte de traditioneel geworden staatkunde van het Hessische Vorstenhuis, namelijk het volk naar alle krachten uit te zuigen ten behoeve van de vorstelijke beurs en het zaamgeschraapte geld buitenslands in veiligheid te brengen. Zulk eene staatkunde is in een' constitutionnele staat niet gemakkelijk op te volgen; van daar de voorbedelooze haat van den keurvorst tegen de constitutionnele orde van zaken en al wat daarmede in verband staat. De landgraaf *FREDERIK II* dreef volkomen menchenhandel met zijne onderdanen. Hij deed een sterk legerkorps, dat herhaaldelijk door gewelddadige rekruteringen werd aangevuld, in het land bijeen brengen, ten einde hetzelfde door de Engelschen in den oorlog tegen de Noord-Amerikaansche koloniën te doen gebruiken. De geldsommen, welke hij daarvoor trok, waren zeer belangrijk. Het openbaar geworden contract van levering bevatte verscheidene gradatiën van kooprijks. Voor eenen doodgeschoten *Hes* ontving hij dubbel zooveel als voor een' verminkten. En ofschoon men in Amerika aan de Hessische troepen, wegens de blinde dapperheid, waarmede zij ten strijde trokken, den bijnaam van de *blinde Hessen* gaf, werden echter van hen, naar het oordeel van hunnen zorgzamen landvader, veel te weinig doodgeschoten.

Er bestaat een brief, dien de landgraaf aan den bevelhebber van zijn legerkorps schreef, en waarin deze scherpe verwijten ontvingt, omdat hij de Hessische troepen niet menigvuldiger aan de vijandelijke aanvallen blootstelde en vermaand werd zijn' pligt beter te vervullen, opdat de hoogere kooprijks voor de geneuvelden in rekening zoude kunnen worden gebracht.

Op dezen onvergetelijken landvader doelt *WILLIAM PITT* in zijne beroemde redevoering in het parlement, ten behoeve der Amerikanen, terwijl hij uitroept: „Ik moet deze omstandigheid ten sterkste afkeuren, dat Engeland oorlog voert met de Amerikanen, door middel van vreemde, van de verachtelijke Duitse vorsten gekochte soldaten! Indien ik Amerikaan ware, gelijk ik Engelschman ben, zoude ik de wapenen nimmer nederleggen, zoolang nog een vreemde soldaat op den bodem van mijn land den voet had, — neen nimmer, nimmer, nimmer!"

De opvolger van dezen landgraaf was de eerste keurvorst van *Hessen*, een waardige zoon zijns vaders. Deze is de bekende associant van het huis *ROTHSCHILD*, die zooveel hij konde met de uit het bloed zijner onderdanen ontsproten schatten woerde en den grond legde van den rijkdom van het huis *ROTHSCHILD*.

De meeste onzer lezers zullen zich nog de gebeurtenissen herinneren ten gevolge waarvan onder zijnen opvolger, *FREDERIK WILLEM I*, ten jare 1831, eene op gemeen overleg tusschen staten en regering berustende staatsregeling aan het land werd geschonken. Even bekend is de bedaarde en verstandige houding van den tot dit gemeenschappelijk overleg bijeengeroepen landdag. Na het tot stand komen der staatsregeling aanvaarde de tegenwoordige keurvorst (destijds keurprins), *FREDERIK WILLEM I*, de regering, aangezien zijn vader, wiens heilloos maitressen-leven de hoofdaanleiding tot die gebeurtenissen was geweest, goedgevond het land te verlaten en te Frankfurt zijn verblijf te gaan houden.

Sedert *PHILIP* den grootmoedige, die twee vrouwen te gelijk bezat, is de neiging tot polygamie in het Hessische vorstenhuis onwettig geweest, en een groot gedeelte van de Hessische ridderschap heeft aan de Oostersche zeden van de regenten des lands haren aansprong te danken.

Wij noemen hier alleen uit den laatsten tijd den generaal en den minister van oorlog *V. HAYNAU*, benevens de graven *V. HESSENSTEIN*, die uit eene verbintenis van den reeds hier boven genoemden keurvorst *FREDERIK WILLEM I* met verscheidene *Hessische* dames zijn voortgesproten. Hoe vruchtbaar deze verbintenis waren, moge uit dit een voorbeeld blijken, dat de gravin *HESSENSTEIN*, de laatste maîtresse van *FREDERIK WILLEM I*, drieëntwintig kinderen heeft gekregen. Hetgeen de grootste ergernis heeft gegeven en in de geschiedenis van het Hessische maitressen-leven de grootste rol speelde, betrekking van den keurvorst *FREDERIK WILLEM I* met de gravin *REICHENBACH-LESSONITS* verheven demoiselle *ORTZ*, dochter van een Berlijnsch werkmans, wier broeders en kinderen insgelijks in de Hessische ridderschap werden opgenomen. De dame heerschte letterlijk, gedurende gruijnen tijd met onbeperkte magt in Hessenland, en haar onbesuisd gedrag gaf aanleiding tot de bovenbedoelde demonstratie van 1831. De gravin *REICHENBACH* verlangde en verwierf algeheele gelijkstelling met de regnante, malin van den keurvorst, eene edele Prinses van Pruisen, naam nog tegenwoordig door oud en jong met liefde en

Getrouwd:

H. J. HUISMAN,
Weduwnaar van A. D. Rooda,
met
JANTJEN J. BLOEMHOFF.

GRONINGEN, 17 October 1850.

Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen
ZON Vrouw A. C. ALBERDA VAN EKENSTEIN, geliefde
Echtgenoot van

J. B. VAN ANDRINGA DE KEMPENAEU.

LEERWARDEN, 10 October 1850.

Heden beviel van een DOCHTER Vrouwe A.
GEERTSEMA-WICHERS.

GRONINGEN, 11 October 1850.

Bevallen van een MEISJE HINDERIKA HARMANNA
HEIKENS, geliefde Echtgenoot van

K. H. BROUWER.

FINSTERWOLD, 12 October 1850.

Hoorn, op Tezel, 13 October 1850. Voorspoedig
bevallen van een welgeschapen DOCHTER M. M. SCHELT-
MA, geliefde Echtgenoot van

D. S. HUIZINGA.

Heden overleed, na een langdurig en smartelijk
lijden, mijne geliefde Echtgenoot ABELJE H. VOET, in
den ouderdom van 66 jaren.

GRONINGEN, 11 October 1850.

T. W. WIEBENGA.

Familie en Bekenden worden verzocht, deze algemeene
voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Heden middag overleed, tot mijne diepe droefheid,
mijne geliefde Vrouw HENDERIKA HELMERS, in het
32ste jaar haars levens, het 4de van ons huwelijk, na den
vorigen dag verlost te zijn van een dood Kind. Zwaar
valt mij en hare Betrekkingen deze slag. Moge God ons
bij denzelfden ondersteunen, en de troost der Godsdienst
onze droefheid verzachten.

LEMMER, 11 October 1850.

JACOB J. BALK.

Heden ontvingen wij de treurige tijding, dat onze
beminde Broeder en Behuwd-Broeder LOUIS DE WAAL, in
den ouderdom van bijna twintig jaren, op zijne terugreis
van Indië, die hij tot herstel zijner gezondheid ondernomen
had, op den 8sten Augustus j.l., aan boord van het Schip
de vijf Gebroeders is overleden.

GRONINGEN, 12 October 1850.

Uit aller naam:

R. A. EKKHOUT,

S. M. L. EKKHOUT-DE WAAL.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed onze dierbare Vader en Behuwd-Va-
der, de Heer D. ISAAC ZON, in den hoogen ouderdom van
89 jaren en 3 maanden.

GRONINGEN, 12 October 1850.

I. I. ZON.

Mede uit naam van Broeders, Zusters
en Behuwd-Broeders.

Heden overleed ons jongste Dochtertje JURRENA,
bijna 5 maanden oud.

HOUEWZIJL, 13 October 1850.

K. HANSTRA.

W. J. HANSTRA, geb. DIJKSTERHUIS.

Heden overleed, in den hoogen ouderdom van bijna
87 jaren, onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder ANNE-
CHIEN H. MAATHUIS, Wedw. D. G. BOERMA. Treffend
is voor ons dit verlies, doch dankbaar zijn wij tevens dat
wij ons zoo lange jaren in zulk een zorgdragende Moeder
mogten verheugen.

HOOGESAND, 15 October 1850.

J. D. BOERMA.

H. D. BOERMA.

Uit aller naam.

Voor Leesgezelschappen.

Bij A. L. SCHOLTENS, aan de Breede Markt,
is gedrukt en uitgegeven:

iets GOEDS! Keur van Verhalen van Duitschen
bodem, door J. J. A. G., met Vignet. Prijs f 3,25.

Dezelfde debiteert met succes:
DE WEG TOT DEN HEER. Twee huiselijke
Schilderijen in ééne lijst, met Vignet. Prijs f 3,25.

Door den Boekhandelaar H. B. ROELFSEMA
is uitgegeven:

ACADEMIE-PREEK, ter godsdienstige wijding
van het Feest der Groningsche Hoogeschool, bij gelegenheid
der INWIJDING van het NIEUWE ACADEMIE-GEBOUW;
uitgesproken in de Nieuwe Kerk, op den avond vóór het
Feest, den 24sten Sept. 1850, door W. MUURLING,
Hoogleraar. — Prijs 30 Cents.

P. van WICHEREN, H.z., te Groningen,
heeft uitgegeven en alom, à 10 cents, verkrijgbaar gesteld:

Feestdrank,

met een VOORAFSPRAAK in den PLAT GRONIN-
GER TONGVAL, voorgedragen bij gelegenheid van de inwij-
ding van het nieuwe Academieggebouw te Groningen in September
1850, door Mr. N. VAN HASSELT.

GOEDKOOPE LECTUUR.

De ondergeteekende herinnert mits deze aan
zijne geachte Stadgenooten, dat men zich in zijne
LEESBIBLIOTHEEK, die geregeld van
NIEUWE WERKEN wordt voorzien, kan abon-
neren tegen f 1—00 per drie maanden; welk abonnement
ten allen tijde kan worden aangevangen. — Afzonderlijke
BOEKDEELEN kan men erlangen tegen 7½ Cent per week.

S. C. VAN DER SLEESSEN,

in de Oosterstraat, nabij de Markt.

Door den Boekhandelaar J. J. VAN GELDER,
te Leeuwarden, wordt met goed succes gedebiteerd, en is in
alle voorname Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

DE DERDE DRUK VAN

GESCHENK voor VERLOOFDEN en
PASGEHUWDEN, of de GEHEIMEN van
den ECHT.

Een welgetoetste en op ervaring steunende

RAADSMAN

VOOR BEIDE GESLACHTEN,
voor en gedurende het Huwelijk

DOOR

Dr. Friedrich Wilhelm Wedeler.

Prijs f 1—50.

De Boekhandelaar H. FRISLINK, te Amster-
dam, heeft heden uitgegeven en alom verzonden:

Lief en Leed

UIT HET LEVEN VAN EEN

SCHOOLMEESTER.

Naar het Hoogduitsch van JEREMIAS GOTTHELF, door
H. FRISLINK.

2 Deelen compleet. Met Vignet. Prijs f 5,90.

Gemelde Uitgever berigt tevens, dat de

GESCHIEDENIS DER NEDERLANDEN,
van den vroegsten tot op den tegen-
woordigen tijd,

door E. VAN DER MAATEN,

thans, op 3 à 4 Afdelingen na, welke spoedig zullen vol-
gen, geheel compleet is. Af 1—22 zien het licht, tegen den
buitengemeen goedkoopsten prijs van 20 Cents ieder. De Koo-
pers vóór de voltooiing van dit Werk ontvangen gratis de 3
uivoerige, niet gesteendrukte, maar in koper gegraveerde
Kaarten, die den Koozers ná de voltooiing tegen f 1,50
berekend zullen worden.

K. FUHRI, Boekdrukker en Uitgever te
s Gravenhage, heeft alom gratis verkrijgbaar gesteld:

BERIGT

EENER GOEDKOOPE AANBIEDING

VAN HET

ALGEMEEN

WOORDENBOEK

VAN

KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN,

VOOR DEN BESCHAAFDEN STAND EN TEN BEHOEVE

DES GEZELLIGEN LEVENS, ONDER MEDEWER-

KING VAN EEN AANTAL VADERLANDSCHE

GELEERDEN,

BIJENVERZAMELD DOOR

G. NIEUWENHUIS.

In zeventien deelen compleet.

Rijtaal Octavo formaat. Net ingenaaid, met geheel nieuwe
hiervoor gedrukte Omslagen; bevattende het Hoofdwerk
met het Aanhangsel, en op tienduizend
bladzijden (830 vollen); kompres gedrukt,

NAGENOEG VIJFTIENDUIZEND ARTIKELEN,

waaronder zeer vele breedvoerig uitgewerkte stukken,
oorspronkelijk opgesteld en van degelijke, blijvende waarde.

Tot op den 1sten December dezes jaars, wordt dit
Werk door genoemden Boekhandelaar het letterminnend
Publiek aldus aangeboden:

Nieuwenhuis, ALGEMEEN WOORDENBOEK VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN, MET HET AAN-
HANGSEL, IN ZEVENTIEN DEELEN COMPLEET:

Op best drukmediaan papier, netjes ingenaaid, voor
25 Gulden, in plaats van f 32,30.

VAN HETZELFDE WERK, ALLEEN HET AANHANGSEL,
IN 9 DEELEN COMPLEET:

Op best velijn papier, voor
19 Gulden, in plaats van f 32,60.

Op best drukmediaan papier, voor
15 Gulden, in plaats van f 46,80.

AFZONDERLIJKE DEELEN VAN HET HOOFDWERK
EN HET AANHANGSEL zijn mede tegen zeer ver-
minderde prijzen te bekomen.

De ERVEN C. M. VAN BOLHUIS MOITSE-
MA, te Groningen, hebben uitgegeven en alom verzonden:
PROEVE VAN EEN REGLEMENT

VOOR

KIEZERSVEREENIGINGEN.

Opgedragen aan de Kiezers der Provincie

Groningen,

door J. F. ZILKER,

Lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, Landbouwer
te Nieuw-Berita.
PRIJS 50 Cents.

Met verwondering hebben wij, zoo als
de Heer ABELIUS ons noemt, solide, zijn
tegenberigt gelezen over de zaak van
onzen Commissaris OTTENHOFF.

Wij hebben in dezen geene andere bedoeling gehad, dan
de onschuld te verdedigen van een bejaard Mensch en zoo als
wij niet anders weten een getrouw Ambtenaar; doch wat
moette wij ook hebben aangewend, wij hebben niet kunnen
opsporen, welken Vader die Heer heeft gehad, die hem zoo
zwartgallig heeft gemaakt jegens zijne evenmenschen.

Namens de 7 Schuitenvoerders:

B. J. SCHULLING.

NB. Onze geachte Begunstigers worden be-
leefdelijk indachtig gemaakt, dat het ver-
plaatsen van het Postkantoor alhier vol-
strekt geen invloed heeft op de tot dusverre door ons
geleverd wordende COURANTEN, DAGBLADEN,
TIJDSCHRIFTEN, BEZORGING van AD-
VERTENTIEN, ENZ., maar dat alles op den
ouden voet door ons wordt geleverd; waartoe wij ons
vriendelijk aanbevelen.

Wdw. J. MEKEL, J. W. MEKEL, J. ZON.
Diegene welke BOEKEN uit de BIBLIOTHEEK van
J. MEKEL onder zich berustende hebben, worden vrien-
delijk verzocht dezelve ten spoedigste terug te bezorgen,
zonder verhooging van Leesgeld.

MAANDAG den 21sten en

WOENSDAG den 23sten OCTOBER 1850,

des namiddags te 2 uur, zal vóór
en in 't NIEUWE VERKOOPHUIS, in
de Oosterstraat, publiek worden verkocht:

de nagelaten INBOEDEL van wijlen
den Heer M. BEEKHUIS, bestaende in: MAH. SECRE-
TAIRE, COMMUNES, BUREAU met BOVENSTUK,
KABINET, STOELN, SPIEGELS, PORSELEIN, GLAS-
en AARDEWERK, KOPER, TIN, BLIK en IJZER,
KAGCHELS, 4 Stellen BEDDEGOED, MANS- en VROU-
WEN LIJFSTOEBOEREN, ENZ. — Te bezien Zaturdag
den 19den October, des namiddags van 2—5 uren.

Firma STEEN & Co.

Donderdag den 24sten October

1850, zal, voor de Bovenwoning van
wijlen Meijufvrouw de Wdw. J. P.

DUCELIE, in de Poelstraat, publiek
worden verkocht: EIKENH. KABINET,
LINNENKAST, MAH. en andere TAFELS, fraai JA-
PANSCH en blaauw PORSELEIN, KAGCHELS, KOPER,
TIN, BLIK, AARDEWERK en hetgeen verder zal wor-
den gerepresenteerd.

Firma STEEN & COMP.

Woensdag den 30sten October

1850, des voormiddags te 10 uur,
zal, voor de Behuizing van Mej.

Wdw. M. O. P. BUIJS, achter A-
Kerkhof, publiek worden verkocht:
een complete, zoo goed als nieuwe KRUIDNIERS-
en DRANKWINKEL met al deszelfs TOEBEHOO-
REN; voorts de GEWEERMMAKERSGEREEDSCHAPPEN,
eene GEWEERKAST, DUBBELE en ENKELE JAGTGE-
WEREN, PISTOLEN, KRUID, KRAPPEN en hetgeen ver-
der tot de JAGT behoort, benevens eenige HUIS-
MEUBELN, BEDDEGOED, ENZ. Te bezien Dings-
dag bevorens, des namiddags van 2—5 uren.

Firma STEEN & CO.

Ten overstaan van den Deurwaarder GLAS, (of
van zoodanigen Ambtenaar, dan present), zal er op MAAN-
DAG den 21sten October 1850, te 2 uur, bij den HUIZE
LELLENS, te Lelens, Boelag worden gehouden van
31 PUIK VETTE ZWARE KOKKEN

en 30 LAMMEREN, kunnende blijven Wei-
den. N.B. De Gegadigden worden geïnfor-
meerd, dat om meer dan een reden al de Koo-
pers, zonder eenig onderscheid, zich zullen voorzien ieder
van een soliden hoofdelijken Borg, (tenzij dadelijk betalende.

Ten overstaan van den Deurwaarder GLAS (of
van zoodanigen Ambtenaar, dan present), zal er, op DON-
DERDAG den 24sten October 1850, precies te twee uur, aan
de BOERENPLAATS van den HUIZE EKENSTEIN,
bij het Oostervijverder-Verlaat, te Tjampster, BOEL-
DAG worden gehouden van: 31 PUIK VETTE ZWARE

KOKKEN, 30 VETTE SCHAP-
PEN en 24 LAMMEREN. Kun-
nende in de Weide blijven.

NB. De Gegadigden worden geïnformeerd, dat al de
Koozers, zonder eenig onderscheid, zich zullen moeten
voorzien, ieder van een' SOLIDEN HOOFDELIJKE
BORG, tenzij DADELIIK BETALENDE.

GROOTE VERKOOPIING VAN

WOLLEN EN KATOENEN MANUFACTU

bij den Kastelein F. GIEZEN, te Helpman, op
DAG en DINGSDAG den 21sten en 22sten October
telkens des namiddags te 2 uur.

VAN BOLHUIS EN BOSCH

In den loop dezes jaars, zal, onder in-
van de vereischte autorisatie, op nader te bepalen
plaats, publiek worden verkocht:

I. Eene BEHUIZING
achter gelegen GROND,
Langstraat te Wijnshoten, tot
hande Affaires geschikt.

II. Een groote TUIN, aan den Achterweg aldaar.

III. 2 Bunder, 21 Roeden, 40 Ellen EIGEN
in de Zuiderwupping gelegen, in twee perceelen.

IV. 1 Bunder, 99 Roeden, 30 Ellen EIGEN
in het Hemelrijk gelegen, in twee perceelen.

V. Twee Akkers BOUWLAND, te Sint Vitusholt,
1 Bunder, 1 Roede, 10 Ellen.

VI. Een Akker op de Garste gelegen.

VII. De EIGENDOM van eenen Tuin en Akker
aan de Buitenvenne, bij de Erven VAN UILLERD
gebruik voor f 6—90 sjaars, boven het zeejaarig ge-

VIII. 180 Aandeel in het KOFSCHIP IDA WUBB
Kapitein FIJN.

Alles in eigendom toebehoorende aan de Wedu
Erven SCHOOMAN.

B. HAITZEMA VIETOR, Not.

Verkoop van een' Kapwag
eene KAPCHAIS en een' KORN
WAGEN, benevens KORENZE
op den 22sten October, op de GROOTE M
alhier.

UIT DE HAND TE KOOP

Een KANTOOR met een KANTOORTJE
boven, aanwezig in het Huis Zuidzijde aan de
markt, geteekend letter W no. 3 V. Te bevragen bij
Timmerman BOS, in de Turfstorenstraat.

TE HUUR,

om, des verkiezende, dadelijk te aanvaar-
of ook op gunstige Betalingsterm
TE KOOP: eene BEHUIZING te A
zeer gunstig gelegen aan de Vaart, ge
zoo wel ter BEWONING voor een STIL GEZ
ter uitoefening van eenige AFFAIRE. Te bevragen bij
Eigenaar G. SLUIS, te Assen.

TE HUUR,

tegen MEI 1851: Een HUIS
TWEDE KAMERS, bene
eene SCHUUR en een' TUL
verders GERIJSFELJ
DEN, staande en gelegen op het aangenaamste van
Hoogezand; wordende thans bewoond door den He
BLAAUW. Te bevragen aldaar bij F. VAN CALCAR.

Verhuisd:

W. DEUTGEN, Instrumentmaker
van de St.-Jansstraat naar het NIEUWE AKADEMIE-
GEBOUW. Ingang in den Guichartgang.

De ondergeteekende, Mede-Aan-
van het NIEUWE AKADEMIE-
BOUW, zijne werken hieraan
verricht en zich thans hier gevestigd
bende als TIMMERMAN, beveelt zijne diensten
dat Vak alzo aan, alsmede in het maken van
STERKEN en TEKENINGEN voor geno
Werken.

T. VAN DER MEER.

M. CRONE,

in de Stoeldraaijerstraat te Groningen, heeft
vangen: de KRIMPVRIJ WOLLEN-GAREN
geschikt voor alle soorten van ONDERKLEEDING,
de zuinigste prijzen.

H. Roelfsema

verwittigt zijne Begunstigers, dat hij den PRIJS
ORDINAIRE TABAK (rood wapen)
Cents per Ned. pond verhoogd heeft.
WINSCHOTEN, 18 October 1850.

Bij den Vleeschhouwer G. BOUMAN
de Gelkingestraat, zal op heden morgen wor-
geslagt: een buitengewoon puik blank ZOET
MELKS KALF, wegende 500 halve
ponden, zonder weerga. Heeren Liefhebbers worden
noodig, hetzelve te komen zien.

Bij den Vleeschhouwer A. HOVEN
in de Oude Boteringstraat, zal op heden wor-
geslagt: een extra puik vet en blank ZOET
MELKS KALF.

Bij de Wdw. J. GOEDHUIS, in
Heeresstraat, zal op heden worden geslagt:
buitengewoon puik vet en blank ZOET
MELKS KALF, zonder weerga.

Een van goede Getuigenschappen voor
Onderwijzer biedt zich aan als GO
VERNEUR EXTERNE, lie
bij eene Familie binnen deze Provincie
Vakken welke vereischt worden ter opleiding voor
Akademische Studien en Lands Instituten
Adres, per gesloten Biljetten onder letter H, aan
BUREAU van dit DAGBLAD.

Men verlangt, om dadelijk in dien
te treden: IEMAND bekend met
VAK van BLONDERIJ, vooral
sortering van WOL goed verstaande, Loc
geevenredigd aan de bekwaamheid. Gegadigden gelieve
zich met franko Brieven, onder letter A, te adresseren
aan het BUREAU dezer COURANT.

Men verlangt in eene niet groote Hu
houding, op een Dorp in de Provincie
Drenthe, eene HUISHOUDSTER
tegen billijk salaris, van de Protestan
sche Religie, tusschen de 35 à 45 jaren oud, goed
de WASCH en den POT kunnende omgaan, en ook niet on-
kend met de BOERDERIJ, althans om daarop een goe
oog te kunnen houden. Men verlangt goede Getuigensch
ten, en Brieven franko, lett. S, aan het BUREAU dezer
COURANT; hoe spoediger hoe beter.

Er wordt gevraagd, om tegen November
dienst te treden: een KNECHT, be-
kwaam om goed met PAARDEN om
gaan en goed kunnende MELKEN. Adres
aan het BUREAU dezer COURANT.

Twee SCHOENMAKERSKNECHTEN
hun Werk goed verstaande, kunnen geplaatst
worden bij B. OVERMAN, in de Oude Ebbin-
gestraat, te Groningen.

Een Blokmakersknecht

kan, tegen goed Loon, VAST WERK bekomen bij de
Wdw. G. SCHOLTENS, aan het Schuitendiep.

Een paar LOOPJONGEN
benodigd. Adres aan het BUREAU
COURANT.

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS MOITSEMA.